

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785,

financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Magický realismus

Magický realismus

- ∞ pojem používaný pro literární směr 20. století
- ∞ kombinace skutečnosti a nereálných, magických prvků
- ∞ velký rozmach zaznamenal v 2. polovině 20. století v Latinské Americe → stěžejní dílo **Sto roků samoty**
- ∞ jako první román magického realismu bývá označován **Pan prezident** guatemalského spisovatele Miguela Ángela Asturiase
- ∞ kromě literatury se objevuje i v malířství a filmech (ve filmu se ale tento výraz moc nepoužívá)
- ∞ s magickým realismem souvisí i jiné žánry a směry, např. posmodernismus, fantastická literatura (fantasy, sci-fi), ...

Prvky magického realismu

- ⌘ reálný základ děje
- ⌘ magické, fantaskní a mýtické prvky
- ⌘ tyto prvky jsou přirozenou částí děje, postavy je automaticky přijímají
- ⌘ změněné plynutí času (neúměrně dlouhé, smyčky), prolínání časových rovin
- ⌘ zaměření na detaily
- ⌘ obrácení příčiny a následku
- ⌘ různé úhly pohledu

Jorge Louis Borges (1899 – 1986)

- ✎ argentinský spisovatel
- ✎ žil v Evropě
- ✎ v 56 letech zcela oslepl
- ✎ byl v kontaktu se zástupci moderních uměleckých směrů, např. s dadaisty
- ✎ profesor literatury (Buenos Aires), ředitel Národní knihovny
- ✎ kvůli nesouhlasu s režimem Juana Peróna rezignoval a odcestoval do Švýcarska
- ✎ získal literární ceny: Cervantesova cena, Formentor

Tvorba

- ✎ psal básně, recenze, eseje, povídky
- ✎ kombinace evropských a jihoamerických vlivů
- ✎ zabýval se problematikou času a reality
- ✎ využíval různé vědy, např. filozofie, teologie, ezoterika
- ✎ využíval paradox a ironii
- ✎ esejistický styl

Díla

Fikce (1944)

- soubor filozoficko-esejistických povídek
- hlavní téma: otázka nesmrtelnosti, lidské identity a proudu času

Alef (1949)

- soubor povídek
- společně s **Fikcí** vyšlo u nás pod názvem **Artefakty**

Fantastická zoologie (1968)

- kniha o imaginárních bytostech

Brodiova zpráva (1970)

Kniha z písku (1975)

- společně vyšlo pod názvem **Zrcadlo a maska**
- povídkové soubory s národními náměty a autorovými vzpomínkami

Gabriel García Márquez (*1928)

- ✎ kolumbijský spisovatel, nositel Nobelovy ceny (1982)
- ✎ vychovávali jej prarodiče, což se projevilo v jeho tvorbě (dědeček byl plukovníkem ve válce, babička byla pověřčivá)
- ✎ nedokončil studia práv
- ✎ novinář a dopisovatel různých novin
- ✎ je uváděn jako přítel a příznivec Fidela Castra
- ✎ těžce onemocněl
- ✎ v současné době žije v ústraní

Tvorba

- ∞ kombinace realistických a magických prvků
- ∞ prostředí a postavy jsou popisovány reálně
- ∞ objevují se mýty, eposy, báje a další fantaskní motivy
- ∞ témata: láska, stárnutí, samota, smrt
- ∞ narušení proudění času
- ∞ tříštění velkého příběhu na menší epizody
- ∞ pozdní tvorba je spíše postmoderní

Sto roků samoty (1967)

- ✎ rozsáhlý román o několika generacích rodiny Buendíů
- ✎ na začátku příběhu se ocitá první hřích – incestní vztah, který příběh na konci také uzavírá
- ✎ děj se odehrává v latinskoamerickém městečku Macondo
- ✎ na pozadí sledujeme politický, sociální i technický rozvoj Latinské Ameriky
- ✎ dvě pojetí času:
 - čas lineární – historický čas, odehrává se v něm život hrdinů
 - čas mytologický – odkazuje k biblickým mýtům
- ✎ hlavní téma: samota člověka v průběhu věků
- ✎ důležitou postavou je cikán Melquíades
- ✎ rodokmen Buendíů se komplikuje kvůli opakujícím se jménům
→ postavy se stejnými jmény vykazují stejné či podobné rysy

Kronika ohlášené smrti (1981)

- ⌘ novela
- ⌘ téma: krevní msta, naplnění zvykového práva
- ⌘ bratři se mstí za zneuctění své sestry
- ⌘ ačkoli se o úmyslu ví, nikdo hlavní postavu – Santiaga Nasara – nevaruje
- ⌘ zároveň na to není nahlíženo jako chybu
- ⌘ Santiagova smrt je přirozená věc

Láska za časů cholery (1985)

- ⌘ román s milostnou tematikou
- ⌘ hlavním tématem je dlouhotrvající láska Florentina Ariza k Fermině Dazové
- ⌘ dívka je donucena se provdat za někoho jiného
- ⌘ jejich láska je tak naplněna až ve stáří, kdy společně odplouvají na lodi s vyvěšenou vlajkou cholery

Další díla

Podzim patriarchy

Dvanáct povídek o poutnících

- hlavní téma: smrt

Žít, abych mohl vyprávět

- první díl Márquezových pamětí
- stále se objevuje mísení reality a fantazie

Další autoři magického realismu

☞ Michail Bulgakov

- román **Mistr a Markétka**

☞ Salman Rushdie

- román **Děti půlnoci**

☞ Čingiz Ajtmanov

- romány **Stanice Bouřná** a **Popraviště**

☞ Harumi Murakami

Použité zdroje

Literatura pro 4. ročník středních škol – učebnice. Brno: Didaktis, 2010.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Magick%C3%BD_realismus

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jorge_Luis_Borges

<http://www.spisovatele.cz/jorge-luis-borges#cv>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Gabriel_Garc%C3%ADa_M%C3%A1rquez